



ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

- Παγκόσμια Ημέρα Περιβάλλοντος 2014..... 1
- Editorial..... 2
- Παγκόσμια Ημέρα Περιβάλλοντος (συνέχεια) 3
- MONITORING 3
- Προτάσεις διαχείρισης και αγροτικής ενίσχυσης σε περιοχές NATURA 2000..... 4-6
- Νήσος Πρασούδι 7
- ΟΡΝΙΑ: Όρη Σουλίου - Το τελευταίο καταφύγιο 8-9
- Δράσεις του τμήματος πληροφόρησης του Φορέα διαχείρισης 10-11-12

Παγκόσμια ημέρα περιβάλλοντος



Στις **15 Δεκεμβρίου 1972**, η Γενική Συνέλευση του ΟΗΕ θέσπισε την **5η Ιουνίου ως Παγκόσμια Ημέρα Περιβάλλοντος**, με στόχο να υπενθυμίσει στους κατοίκους του πλανήτη ότι το μέλλον της ανθρωπότητας είναι άμεσα συνυφασμένο με το μέλλον των οικοσυστημάτων.

Από τότε και κάθε χρόνο, δίνεται και άλλη μια ευκαιρία σε όλους, φορείς και πολίτες, για να εκφράσουν την άποψή τους για όσα συμβαίνουν στον πλανήτη και σχετίζονται ιδιαίτερα με τη διαχείριση Περιβάλλοντος, τη ρύπανση, τη διατήρηση και σωτηρία της πανίδας και της χλωρίδας σε κάθε μήκος και πλάτος κ.λπ. Αποτελεί, πλέον, κοινή συνείδηση ότι το ανθρώπινο είδος για να επιβιώσει στο εγγύς μέλλον πρέπει να προστατεύσει το φυσικό περιβάλλον και τους φυσικούς πόρους. Η προστασία του περιβάλλοντος δεν έρχεται σε σύγκρουση με την ανάπτυξη. Αντίθετα, η βιώσιμη ανάπτυξη είναι συμφέρον όλων μας.

Η Παγκόσμια Ημέρα αποτελεί την προσωπική πρόκληση - πρόκληση για τον καθένα μας για να συμβάλει στην προστασία του πλανήτη και να μας παροτρύνει να

αναλογιστούμε την καθημερινή μας επίδραση στη Γη, να δραστηριοποιηθούμε έτσι ώστε να βελτιώσουμε τη συμπεριφορά μας απέναντι στο περιβάλλον μας και στο φυσικό κόσμο. Να γνωρίσουμε εν τέλει το περιβάλλον του τόπου μας και να το αγαπήσουμε. Η μέρα του περιβάλλοντος μας καλεί να σκεφτούμε τοπικά και να δράσουμε παγκόσμια.

Όλο και περισσότερο, όμως, βασικό μέλημα των επιστημονικών ενώσεων, των οικολογικών οργανώσεων αλλά και των κυβερνήσεων αποτελεί πια και η εξασφάλιση ενός ανώτερου επιπέδου ζωής για τους κατοίκους των πόλεων και, πιο πολύ, των μεγάλων αστικών κέντρων.

αφιέρωμα

Όρνια



Παγκόσμιες Ημέρες για το Περιβάλλον

Φεβρουάριος

2 Παγκόσμια Ημέρα Υδροβιολογίας

Μάρτιος

- 14 Παγκόσμια Ημέρα Δράσης για τα ποτάμια
- 20 Διεθνής Ημέρα της Γης
- 21 Παγκόσμια Ημέρα Δασοπονίας
- 22 Παγκόσμια Ημέρα για το Νερό
- 23 Παγκόσμια Ημέρα Μετεωρολογίας

Απρίλιος

- 22 Ημέρα της ΓΗΣ
- 24 Παγκόσμια Ημέρα Κατάρτησης των Πειραμάτων σε Ζώα

Μάιος

- 22 Παγκόσμια Ημέρα Βιοποικιλότητας
- 23 Παγκόσμια Ημέρα Χελώνας
- 24 Ευρωπαϊκή Ημέρα Πάρκων

Ιούνιος

- 5 Παγκόσμια Ημέρα Περιβάλλοντος
- 8 Παγκόσμια Ημέρα Ωκεανών
- 15 Παγκόσμια Ημέρα Ανέμου
- 17 Παγκόσμια Ημέρα κατά της Ερημοποίησης και της Ξηρασίας

Σεπτέμβριος

- 16 Διεθνής Ημέρα για τη Διατήρηση της Στοιβάδας του Όζοντος
- 18 Παγκόσμια Ημέρα Εθελοντικού Καθαρισμού των Ακτών
- 22 Παγκόσμια Ημέρα χωρίς αυτοκίνητο

Οκτώβριος

- 2 Παγκόσμια Γιορτή των Πουλιών
- 4 Παγκόσμια Ημέρα των Ζώων
- 13 Διεθνής Ημέρα Μείωσης των Φυσικών Καταστροφών
- 24 Παγκόσμια Ημέρα Ακτών

Νοέμβριος

- 6 Παγκόσμια Ημέρα για την Παρεμπόδιση της Εκμετάλλευσης του Περιβάλλοντος στον Πόλεμο και τις Ένοπλες Συγκρούσεις
- 14 Παγκόσμια Ημέρα Ανακύκλωσης

Δεκέμβριος

- 11 Παγκόσμια Ημέρα του Βουνού



editorial

Ο Φορέας Διαχείρισης Στενών και Εκβολών ποταμών Αχέροντα και Κалаμά σε αυτό το τεύχος του "platalea" γιορτάζει την Παγκόσμια ημέρα Περιβάλλοντος, με στόχο να υπενθυμίσει στον καθένα μας πως το μέλλον της ανθρωπότητας είναι άμεσα συνυφασμένο με το μέλλον των οικοσυστημάτων.

Ένας από τους στόχους του "platalea" είναι η ανάδειξη των δράσεων του Φορέα Διαχείρισης για την περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση πολιτών όλων των ηλικιών και ιδιοτήτων που συνδέονται με τις περιοχές ευθύνης του. Στο παρόν τεύχος, γίνεται αναφορά σε τέτοιες δράσεις για μαθητές και τουρίστες, οι οποίες μπορούν να συμβάλουν ουσιαστικά και αποτελεσματικά στην ανάπτυξη αξιών που με τη σειρά τους θα οδηγήσουν σε μία στάση ζωής που θα φέρει κοντά τον άνθρωπο με τη φύση ξανά. Το τμήμα ενημέρωσης, συνεχίζοντας προς αυτή την κατεύθυνση, παρουσιάζει τις δράσεις που έλαβαν χώρα το τελευταίο διάστημα όπως εκδηλώσεις, ημερίδες, σεμινάρια, επισκέψεις στα σχολεία κλπ.

Στο πλαίσιο της ευαισθητοποίησης και της προσέγγισης των παραγωγικών ομάδων που δραστηριοποιούνται στις Προστατευόμενες Περιοχές εντάσσεται και η σχετική αναφορά στη σημαντικότητα των αγροτικών οικοσυστημάτων, καθώς και στην άρρηκτη σχέση της γεωργίας και της κτηνοτροφίας με το περιβάλλον.

Επίσης, παρουσιάζεται το έργο για την επιστημονική παρακολούθηση (monitoring) ειδών και τύπων οικοτόπων, το οποίο θα υλοποιείται έως το τέλος του 2015, με αντικείμενο την καταγραφή, την αξιολόγηση και την παρακολούθηση της κατάστασης διατήρησης των τύπων οικοτόπων και των προστατευόμενων ειδών χλωρίδας και πανίδας στις περιοχές ευθύνης του Φορέα.

Θεωρήσαμε ότι ανάμεσα στα υπόλοιπα θέματα θα έπρεπε να φιλοξενηθεί και η νήσος Πρασούδι, ένα από τα σημαντικότερα κομμάτια του Δέλτα Κалаμά, η οποία με τη σειρά της φιλοξενεί έναν μεγάλο αριθμό σπάνιων και απειλούμενων ειδών ορνιθοπανίδας και συγκεκριμένα ένα σημαντικό αναπαραγόμενο αριθμό Χαλκόκοτας, Γελαδάρη και Λευκοτσικνιά.

Και τέλος, το αφιέρωμά μας σε αυτό το τεύχος είναι τα Όρνια ένα από τα σημαντικότερα είδη γυπών που στη Δυτική Ελλάδα η μία από τις δύο περιοχές που τα συναντάμε είναι τα Όρη Παραμυθιάς και Σουλίου.

Ο Πρόεδρος
Κομηνός Θεόδωρος



Χρηματοδότηση:

ΠΡΑΣΙΝΟ ΤΑΜΕΙΟ

Εκδότης:

Φορέας Διαχείρισης Στενών και Εκβολών Ποταμών Αχέροντα και Κалаμά

Σχεδιασμός - Επιμέλεια έκδοσης - Παραγωγή:

Cantrel Προβολή Επικοινωνία

1. Η τεράστια τεχνολογική πρόοδος είχε σαν συνέπεια την υπερβολική εκμετάλλευση της φύσης.
2. Η μόλυνση της ατμόσφαιρας με τις αναθυμιάσεις από τις βιομηχανίες, τα εργοστάσια, τα καυσαέρια από τα τροχοφόρα δηλητηριάζουν τη φύση και χειροτερεύουν τις συνθήκες ζωής του ανθρωπίνου είδους.
3. Η θάλασσα ρυπαίνεται από λύματα, απορρίμματα και απόβλητα, που συνέχεια δέχεται, με συνέπεια να εξαφανίζονται πολλά είδη ζώων, πτηνών και φυτών.
4. Η καταστροφή του εδάφους και υπεδάφους από τις χημικές ουσίες που τα διαποτίζουν και τις πυρηνικές δοκιμές, οι συνεχείς πυρκαγιές που καταστρέφουν τα δάση και αλλοιώνουν το φυσικό περιβάλλον και τη ζωντάνια της φύσης.
5. Η οικολογική ισορροπία έχει πληγεί υπερβολικά.

Όλα αυτά απειλούν και καταστρέφουν το φυσικό περιβάλλον και έχουν αρνητικές συνέπειες για τον άνθρωπο και τον πολιτισμό του.

Με αφορμή την Παγκόσμια Ημέρα Περιβάλλοντος, ο Φορέας Διαχείρισης Στενών και Εκβολών ποταμών Αχέροντα και Καλαμά, την Πέμπτη 05 Ιουνίου 2014 και ώρα 9.30πμ., πραγματοποιήσε εθελοντικό καθαρισμό στην παραλία Δρεπάνου Ηγουμενίτσας με την συμμετοχή του Λιμενικού Σώματος Ηγουμενίτσας, του νηπιαγωγείου Παραποτάμου και του Ειδικού Δημοτικού Σχολείου Ηγουμενίτσας.



MONITORING

ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΕΙΔΩΝ ΚΑΙ ΤΥΠΩΝ ΟΙΚΟΤΟΠΩΝ

Συντιχάκη Εύη Βιολόγος MSc.

Το έργο χρηματοδοτείται από Εθνικού Πόρους και την Ευρωπαϊκή Ένωση, στο Πλαίσιο του ΕΣΠΑ 2007 – 2013 και ειδικότερα από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) και είναι ενταγμένο στον Άξονα προτεραιότητας 9 – «Προστασία φυσικού περιβάλλοντος και βιοποικιλότητας» του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη». Αναθέτουσα Αρχή είναι ο Φορέας Διαχείρισης Στενών και Εκβολών Ποταμών Αχέροντα και Καλαμά (ΦΔΑΚ).

Από τον Ιανουάριο του 2014 έχουν επισκεφτεί τις περιοχές ευθύνης του ΦΔΑΚ ομάδες ειδικών επιστημόνων καταγραφής και παρακολούθησης Τύπων Οικοτόπων, Ειδών Χλωρίδας, Ειδών Ιχθυοπανίδας, Ειδών Ορνιθοπανίδας, Ειδών Ερπετοπανίδας-Ασπόνδυλων και Ειδών Θηλαστικών.

Αντικείμενο του έργου είναι η καταγραφή, η αξιολόγηση και η παρακολούθηση της κατάστασης διατήρησης των τύπων οικοτόπων και των προστατευόμενων ειδών χλωρίδας και πανίδας. Με το παρόν έργο θα σχεδιαστεί και θα εφαρμοστεί ένα σύστημα επιστημονικής παρακολούθησης (monitoring) σε τοπικό επίπεδο (στην περιοχή ευθύνης του Φορέα Διαχείρισης), το οποίο θα είναι ενταγμένο σε ένα εθνικού επιπέδου σύστημα παρακολούθησης ειδών και τύπων οικοτόπων, (Άρθρο 11 της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ).

Με το έργο αυτό θα διασφαλιστεί η εποπτεία και η εφαρμογή ενός συστήματος επαναξιολόγησης (σε σχέση με τη 2η Έκθεση Εφαρμογής της Οδηγίας) της κατάστασης διατήρησης ειδών και τύπων οικοτόπων. Ταυτόχρονα, θα τροφοδοτήσει την 3η Εθνική Αναφορά- Έκθεση Εφαρμογής της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ (Άρθρο 17 της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ) με δεδομένα παρακολούθησης (field monitoring data) και αξιολόγησης της κατάστασης διατήρησης ειδών και τύπων οικοτόπων, ως αποτέλεσμα εργασιών



πεδίου, καθώς και την 1η Εθνική Έκθεση εφαρμογής της Οδηγίας 2009/147/ΕΕ για την περίοδο 2008-2012 με την νέα μορφή που αναπτύχθηκε από τα Κράτη Μέλη.

Στο ΦΔΑΚ τρείται το σύνολο των βιβλιογραφικών δεδομένων αλλά και των δεδομένων πεδίου, με σκοπό το σχεδιασμό και δημιουργία ενός συστήματος «δεδομένων βάσης» για να είναι δυνατή η τροφοδότηση στο αμέσως επόμενο στάδιο της αξιολόγησης κατάστασης διατήρησης τύπων οικοτόπων και ειδών χλωρίδας και πανίδας και η έναρξη υλοποίησης της παρακολούθησης με μετρήσεις στο πεδίο.



ΠΕΡΙΟΧΕΣ NATURA 2000

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΟΥ ΑΓΡΟΤΙΚΟΥ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΔΕΣΜΕΥΣΕΩΝ ΣΤΗΝ ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ



ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Παρασκευή Σκαμνέλου - Γεωπόνος

Στην Ελλάδα η γεωργική γη καταλαμβάνει περίπου το 30% της έκτασής της και περιλαμβάνει, ως επί το πλείστον, ετήσιες και αροτραίες καλλιέργειες (σιτηρά, καπνός, βαμβάκι, κ.α.) και πολυετείς όπως οι οπωρώνες, οι ελαιώνες και τα αμπέλια. Εξίσου σημαντικό ποσοστό της ελληνικής αγροτικής παραγωγής καταλαμβάνει και η κτηνοτροφία καθώς τα βοσκοτόπια καλύπτουν μεγάλο τμήμα της ελληνικής υπαίθρου.

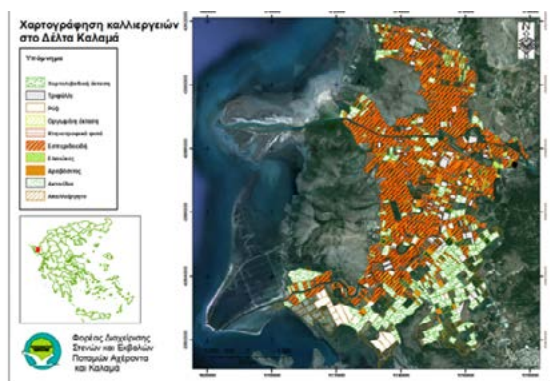
Στην Ήπειρο, η κτηνοτροφία παραδοσιακά αποτελεί μια από τις σημαντικότερες παραγωγικές δραστηριότητες και συνδυαστικά με τη γεωργία στήριζε μέχρι πριν μερικά χρόνια την ύπαιθρο κυρίως με τη μορφή της οικογενειακής γεωργίας, η οποία αποτελεί μέχρι και σήμερα το πλέον συνηθισμένο λειτουργικό μοντέλο άσκησής της. Εξάλλου, η οικογενειακή γεωργία ασκείται με πολλούς διαφορετικούς τρόπους συμπεριλαμβάνοντας τη γεωργία σε μειονεκτικές περιοχές και την ορεινή γεωργία.

Συμπερασματικά, οι αγροτικές περιοχές καταλαμβάνουν ένα πολύ μεγάλο μέρος και χαρακτηρίζονται ως ζωτικός χώρος για την οικονομική ανάπτυξη και την κοινωνική συνοχή της περιοχής. Η γεωργία συνιστά μία από τις βασικές δραστηριότητες, που καταλαμβάνουν μεγάλες εκτάσεις γης και διαδραματίζουν πρωτεύοντα ρόλο στη διαχείριση των πλούσιων φυσικών πόρων και καθορίζουν τη διαμόρφωση του τοπίου στις αγροτικές περιοχές όπου παράλληλα αποτελούν αναπόσπαστο κομμάτι του φυσικού περιβάλλοντος και της πολιτιστικής κληρονομιάς. Ακόμη, η διατήρηση της γεωργικής δραστηριότητας στις ορεινές και μειονεκτικές περιοχές συντελεί ως ένα βαθμό στην προστασία της βιοποικιλότητας, εφόσον οι γεωργικές εκτάσεις ανέκαθεν αποτελούσαν αναπόσπαστο τμήμα των βιοτόπων της άγριας ζωής. Εξάλλου το φυσικό περιβάλλον και ο πολιτισμός της Ηπείρου ήταν πάντα άρρηκτα συνδεδεμένα κι αλληλοεπηρεαζόμενα από την παρουσία του ανθρώπου στους γύρω οικισμούς.

I. ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΕΣ ΔΕΣΜΕΥΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΠΟΥ ΑΦΟΡΟΥΝ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΤΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ NATURA 2000

Προκειμένου, λοιπόν, να διατηρηθεί η πολιτιστική κληρονομιά και το πλούσιο φυσικό περιβάλλον της περιοχής, και να εξασφαλίζεται η προστασία των άγριων πτηνών βάσει της Οδηγίας 79/409 και η διατήρηση των φυσικών οικοτόπων καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας βάσει της Οδηγίας 92/43 εκτός από την τήρηση της πολλαπλής συμμόρφωσης, θα πρέπει να τηρούνται από τους γεωργούς που δραστηριοποιούνται σε οποιαδήποτε από τις ζώνες των προστατευόμενων περιοχών, βασικές αρχές προστασίας του υπάρχοντος οικοσυστήματος, οι οποίες σχετίζονται άμεσα με την καλλιέργεια και διαχείριση του εδάφους, καθώς και με την κτηνοτροφική παραγωγή:

1. Να πραγματοποιείται ο θερισμός από το κέντρο του αγροτεμαχίου προς το εξωτερικό, περιστροφικά ή σε λωρίδες εφόσον το μέγεθος του αγροτεμαχίου και τα διαθέσιμα μέσα το επιτρέπουν, προκειμένου να αποφεύγεται η συστηματική διάβρωση του εδάφους.
2. Να μην καταστρέφεται η φυσική αυτοφυής βλάστηση στα όρια των αγροτεμαχίων και στις νησίδες εντός των αγροτεμαχίων, διότι με αυτόν τον τρόπο διατηρούνται σημαντικοί οικότοποι χλωρίδας και πανίδας. Εξάλλου, μεγάλος αριθμός αγροτικών τοπίων, ιδιαίτερης αισθητικής και οικολογικής αξίας απαντάται κυρίως στις ορεινές και ημιορεινές περιοχές της χώρας.



Η συνύπαρξη και γειτνίαση αγροοικοσυστημάτων και φυσικών οικοσυστημάτων σε αγροτικά τοπία διαφόρων κι εναλλασσόμενων τύπων βλάστησης, υπό μορφή μωσαϊκού, ενισχύουν την ποικιλομορφία του υπαίθριου χώρου, τη δημιουργία ιδιαίτερης αισθητικής και φυσικής αξίας

οικοτόπων και τελικά τη βιοποικιλότητα.

Συχνά αγροοικοσυστήματα και φυσικά οικοσυστήματα διασυνδέονται μέσω ανθρωπογενών κατασκευών δημιουργώντας ένα πυκνό δίκτυο οικολογικών διαδρομών. Φυσικά οικοσυστήματα που γειτνιάζουν με αγροοικοσυστήματα φιλοξενούν άγρια είδη, συγγενεύοντα με ή προερχόμενα από, καλλιεργούμενα φυτά (π.χ σε πολλές περιοχές της Ηπείρου).

Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελούν τα Στενά Κалаμά, στα οποία απαντώνται χορτολιβαδικές εκτάσεις αποτελούμενες από αγροτεμάχια, τα σύνορα των οποίων οριοθετούνται από συστάδες δένδρων και θάμνων σε εναλλαγή με βοσκήσιμες εκτάσεις, οι οποίες δημιουργούν ένα πολυσύνθετο μωσαϊκό με τα παραποτάμια δάση πλατάνου της Ανατολής (*Platanion orientalis*) 92C0 και τα δάση στοές με *Salix alba* *Populus alba* 92A0.

3. Να μη χρησιμοποιούνται για τη βόσκηση των ζώων (από 1η Μαρτίου έως 31η Αυγούστου εκάστου έτους) νησίδες φυσικής βλάστησης όπου αναπαράγονται ή φωλιάζουν αποικιακά ή μόνιμα είδη άγριας πανίδας, προκειμένου να προστατευτεί η βιοποικιλότητα και κυρίως η άγρια ορνιθοπανίδα της περιοχής βάσει της Οδηγίας 79/409. Αξίζει να σημειωθεί ότι στο Δέλτα του Κалаμά, κατά την αναπαραγωγική περίοδο και ιδιαίτερα την κρίσιμη φάση της ανατροφής των νεοσσών (Ιούνιος), τρέφεται ο συνολικός πληθυσμός των γελαδάρηδων (*Bubulcus ibis*) της ευρύτερης περιοχής και μεγάλο ποσοστό λευκοστινιάδων (*Egretta alba*) και χαλκόκοτας (*Plegadis falcinellus*).
4. Να μην υπερβαίνονται τα όρια τήρησης των βοσκήσιμων περιοχών και να παρέχεται η δυνατότητα περιορισμού-ελέγχου της βόσκησης είτε σε περιοχές υψηλής σημαντικότητας (αναπαραγωγή, φωλεοποίηση, τροφοληψία) σε ότι αφορά τα είδη χαρακτηρισμού ανά περιοχή προστασίας, είτε όταν απειλούνται σημαντικοί τύποι οικοτόπων μέσω της υποβάθμισής τους από την υπερβόσκηση.
5. Να μην καταστρέφονται ή αλλοιώνονται φυσικές υδατοσυλλογές και φυσικά υδατικά μορφολογικά στοιχεία.
6. Να τηρείται από όλους τους παραγωγούς που δραστηριοποιούνται εντός του δικτύου Natura πρόγραμμα άρδευσης, το οποίο καθορίζεται από το βάθος άρδευσης ή διαφορετικά ωφέλιμη υγρασία σε mm, από τη διάρκεια άρδευσης και από το εύρος άρδευσης (χρονικό διάστημα μεταξύ των αρδεύσεων) με κύρια κατεύθυνση την ορθολογική χρήση νερού βάσει της Οδηγίας πλαίσιο για τα ύδατα 2000/60. Στο πρόγραμμα άρδευσης θα πρέπει να επιτρέπεται η άρδευση μόνο από

τη δύση μέχρι την ανατολή του ήλιου, τουλάχιστον κατά τους θερμούς μήνες του έτους, για την αποφυγή του φαινομένου της εξάτμισης, ιδιαίτερα σε καλλιέργειες που απαιτούν μεγάλες ποσότητες νερού κατά τη διάρκεια των θερινών μηνών.

Από τις συστηματικές παρατηρήσεις των τελευταίων δύο ετών στις περιοχές ευθύνης του Φορέα Διαχείρισης Στενών και Εκβολών Ποταμών Αχέροντα και Καλαμά (χρονική περίοδος 2011 – 2013), προέκυψε ότι οι καλλιεργήσιμες εκτάσεις στο Δέλτα του Αχέροντα στο σύνολό τους περιλαμβάνουν αραβόσιτο, τριφύλλι και κτηνοτροφικά φυτά (καλλιέργειες με σχετικά υψηλές απαιτήσεις σε νερό σε συγκεκριμένες περιόδους του έτους). Επιπρόσθετα, μπορεί να γίνει προώθηση των κτηνοτροφικών ψυχανθών (πίσσα, βίκος, τριφύλλι, κτηνοτροφικά κουκιά), στο πλαίσιο της

εφαρμογής της αμειψισποράς και της εξοικονόμησης των υδατικών πόρων.

7. Να πραγματοποιείται η άρδευση κυρίως στις περιπτώσεις εντατικής γεωργίας με συστήματα σύγχρονα και όχι παλαιωμένα (πχ. αυλάκια), τα οποία εξασφαλίζουν μεγάλη εξοικονόμηση νερού δεδομένου ότι το 86% περίπου της κατανάλωσης νερού αποτελεί το αρδευτικό νερό για την κάλυψη των αναγκών της γεωργίας, ενώ το υπόλοιπο ποσοστό μοιράζεται εξίσου στο οικιακό νερό και στο βιομηχανικό.

Στο Δέλτα του Καλαμά, στο οποίο η πλειοψηφία της εφαρμοζόμενης καλλιέργειας (ποσοστό 45%) είναι τα εσπεριδοειδή, σύμφωνα με καταγραφή των υφιστάμενων καλλιεργειών κατά τα έτη 2011-2012, η επιλεγόμενη μέθοδος άρδευσης προτείνεται να είναι η στάγδην άρδευση, εφόσον αναφερόμαστε σε πολυετή και δενδρώδη καλλιέργεια.



II. ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΕΣ ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΠΟΥ ΑΦΟΡΟΥΝ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΤΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ NATURA 2000

Κατά το έτος 2012 πραγματοποιήθηκε καταγραφή όλων των καλλιεργειών καθώς και συναφών ανθρωπογενών δραστηριοτήτων του πρωτογενούς, κυρίως, τομέα, στις περιοχές των Δέλτα των ποταμών Αχέροντα και Καλαμά με συλλογή δεδομένων πεδίου, επεξεργασία τους και εξαγωγή συμπερασμάτων.

Όπως προέκυψε από την επεξεργασία των δεδομένων, περίπου το 55% της έκτασης της Προστατευόμενης Περιοχής του Δέλτα Καλαμά καλύπτεται ήδη από χρήσεις για την ανάπτυξη ανθρωπογενών δραστηριοτήτων όπως καλλιέργειες, κτιριακές εγκαταστάσεις, σταβλικές εγκαταστάσεις κ.α.

Από τα παραπάνω καθίσταται φανερό ότι η εξυπηρέτηση της ανάγκης για προστασία και ορθολογική διαχείριση του ζωτικού χώρου για την ορνιθοπανίδα της περιοχής:

α) δεν πρόκειται να περιορίσει, ουσιαστικά, την ανάπτυξη των ανθρωπογενών δραστηριοτήτων,
β) απαιτεί περισσότερο από ποτέ την άμεση σύνδεση της με την πρωτογενή παραγωγή και την τήρηση φιλικών πρακτικών προς το περιβάλλον και

γ) για την εξασφάλιση της αειφορίας καλείται αναγκαία η εφαρμογή ενισχύσεων σε παραγωγούς και ομάδες παραγωγών που δραστηριοποιούνται σε προστατευόμενες περιοχές.

Από τα ανωτέρω προτεινόμενα μέτρα και με βασική προϋπόθεση την αναγκαία τήρησή τους προκύπτει αναμφισβήτητα το συγκριτικό πλεονέκτημα των παραγωγών που παράγουν φυτικά προϊόντα ή εκτρέφουν ζωικό κεφάλαιο εντός των περιοχών Natura 2000. Με απώτερο σκοπό τη διατήρηση και ισχυροποίηση του πλεονεκτήματος αυτού, απαιτείται η σύνδεσή τους με διάφορες προτεινόμενες ενισχύσεις:

- Πρόγραμμα άρδευσης με γεωργία ακριβείας (στάγδην άρδευση) για την ορθολογική χρήση νερού σύμφωνα με την Οδηγία πλαίσιο για τα νερά.

Η επιπλέον ενίσχυση αγροτών, οι οποίοι θα εφαρμόζουν συγκεκριμένο-

εγκεκριμένο πρόγραμμα άρδευσης, το οποίο θα καθορίζεται από την περιοχή, την καλλιέργεια και τις εφαρμοζόμενες μεθόδους καλλιέργειας, είναι σε θέση να ορίσει με σαφήνεια το πλαίσιο εξοικονόμησης νερού.

Σε περιοχές στις οποίες η εφαρμοζόμενη καλλιέργεια χαρακτηρίζεται κυρίως από έναν φυτικό τύπο, όπως στην περίπτωση στο Δέλτα του Καλαμά, όπου το 45% της καλλιεργούμενης έκτασης της προστατευόμενης περιοχής καταλαμβάνεται από την καλλιέργεια εσπεριδοειδών (Γράφημα), παρόμοιος προγραμματισμός κρίνεται σαφής, εύκολα εφαρμόσιμος και αντικειμενικός.

Ο κάμπος του Δέλτα Καλαμά, αποτελεί το μεγαλύτερο εσπεριδώνω της Θεσπρωτίας, με μεγάλη εξαγωγική δραστηριότητα.

Σημειώνεται ότι το πρωτεύον εξαγώγιμο προϊόν εσπεριδοειδών για την εν λόγω περιοχή είναι τα μανταρίνια.

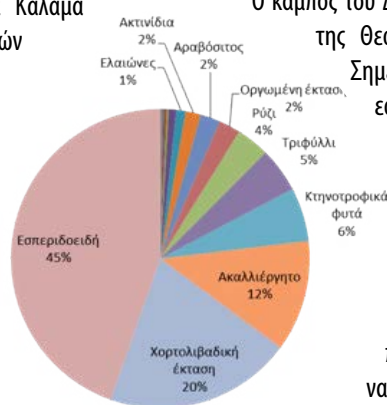
- Σημαντικό συγκριτικό πλεονέκτημα στους παραγωγούς μπορεί να δοθεί με «Ειδικό Σήμα Προϊόντων σε Προστατευόμενες Περιοχές» δεδομένου της αειφορίας και της μεγάλης σε σημασία ιχνηλασιμότητας των αγροτικών προϊόντων, τα οποία με τον τρόπο αυτό δύναται να ισχυροποιήσουν τη θέση τους στην αγορά και να σταθεροποιήσουν την ποιότητά τους.

Όπως αναφέρθηκε παραπάνω στο Δέλτα του Καλαμά παράγεται το υψηλότερο ποσοστό εσπεριδοειδών του Νομού Θεσπρωτίας, μεγάλη ποσότητα του οποίου επίσης εξάγεται ετησίως.

- Να δοθεί έμφαση στις νέες επενδύσεις σε εξοπλισμό των μονάδων ζωικής παραγωγής με ελαφρές κτιριακές κατασκευές, προκειμένου να χρησιμοποιούνται φιλικά προς το περιβάλλον υλικά κατασκευής και να διατηρείται ομοιομορφία στο αγροτικό τοπίο.

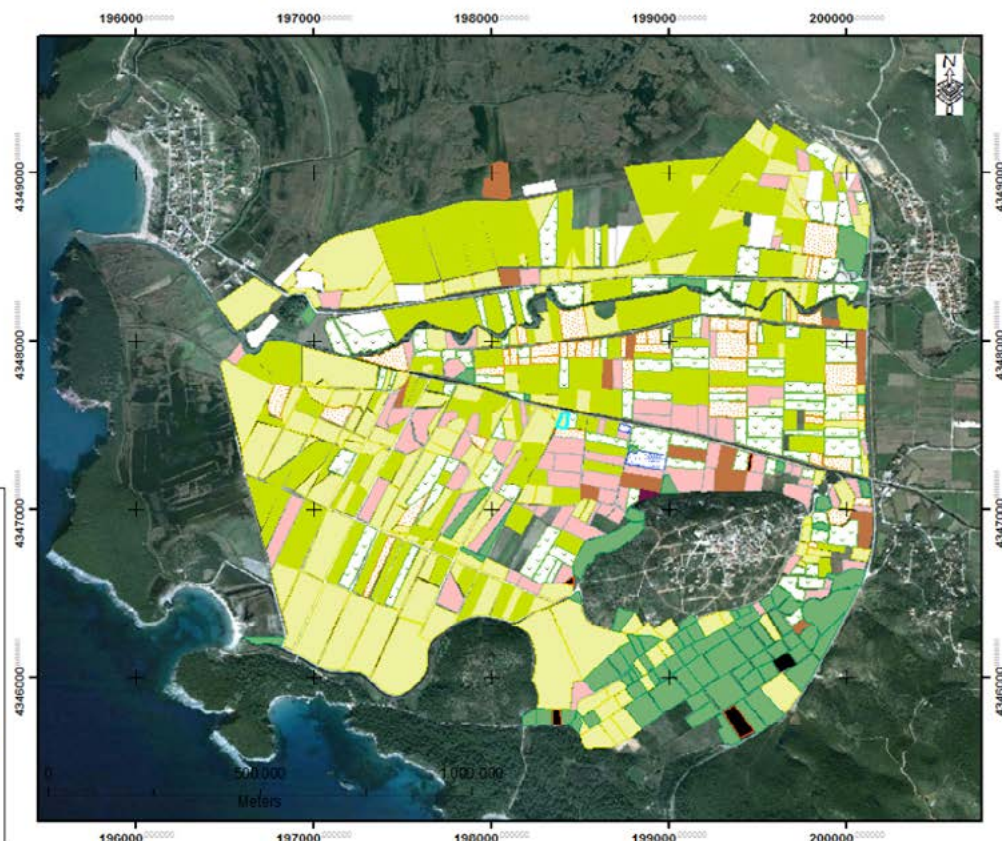
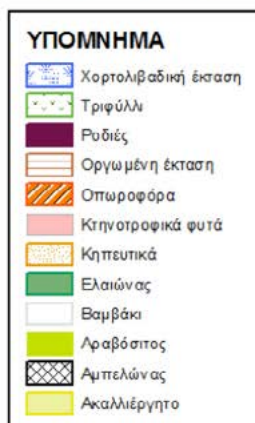
- Να αξιοποιηθούν κτηνοτροφικά απόβλητα των υφιστάμενων εκμεταλλεύσεων με σκοπό την αναγκαία σύνδεση της γεωργίας με την κτηνοτροφία. Θεωρείται αναγκαία, σε προστατευόμενες περιοχές με έντονη κτηνοτροφική δραστηριότητα, όπως είναι το Δέλτα του Καλαμά, η πριμοδότηση για την πραγματοποίηση αντίστοιχων ενεργειών.

Ακόμη, σε περιοχές όπως το Δέλτα Αχέροντα, στις οποίες μεγάλο τμήμα





Χαρτογράφηση καλλιεργειών στο Δέλτα του Αχέροντα



της καλλιεργούμενης έκτασης καλύπτει άμεσα ή έμμεσα ανάγκες της αναπτυσσόμενης κτηνοτροφίας της περιοχής, είτε ως λιβαδικές εκτάσεις για τη βόσκηση κτηνοτροφικών ζώων, είτε ως αροτραίες καλλιέργειες (τριφύλλι, αραβόσιτος, μηδική, σίκαλη) για την κάλυψη των διατροφικών αναγκών των εκτρεφόμενων ζώων και την παραγωγή σιτηρεσίου, είναι πρόσφορη η σύνδεση της κτηνοτροφίας με τη γεωργία μέσω αυτής της αξιοποίησης των αποβλήτων των κτηνοτροφικών μονάδων ως κύριο μέσο λίπανσης.

- Με τη μορφή πριμοδότησης μπορεί να ενισχυθεί η κατασκευή και συντήρηση μικρών συλλεκτών νερού μέσα σε βοσκότοπο για να ποτίζονται τα ζώα κατά τη διάρκεια των θερινών μηνών, ώστε να διευκολύνονται οι κτηνοτρόφοι, να οριοθετείται η βόσκηση κατά κάποιον τρόπο και να εξασφαλίζεται εξοικονόμηση των υδατικών πόρων της ευρύτερης περιοχής σύμφωνα με την Οδηγία 2000/60.

Μέτρο το οποίο μπορεί κυρίως να βρει εφαρμογή σε ορεινούς βοσκότοπους, οι οποίοι είναι ιδιαίτερα σημαντικοί για τις ορεινές περιοχές της Ηπείρου, όπου εκτρέφονται κυρίως αγελαίας μορφής αιγοπρόβατα και βοοειδή, τα οποία μεταφέρονται στους ορεινούς βοσκότοπους κατά τη θερινή περίοδο.

- Όσον αφορά το ζωικό κεφάλαιο, είναι δυνατό να ενισχυθεί η εκτροφή

παραδοσιακών φυλών κτηνοτροφικών ζώων με την πριμοδότηση αγοράς τους κυρίως σε προστατευόμενες περιοχές, δεδομένου ότι αποτελούν αναπόσπαστο κομμάτι της πολιτιστικής μας κληρονομιάς, είναι φυλές προσαρμοσμένες στις ιδιαίτερες συνθήκες της περιοχής που εκτρέφονται, η διατήρησή τους συντελεί στην προστασία της βιοποικιλότητας των γενετικών πόρων κι αποτελούν τη βάση παραγωγής παραδοσιακών προϊόντων.

Στην Ήπειρο εκτρέφεται ανά Περιφερειακή ενότητα ένας σημαντικός αριθμός αιγοπροβάτων, από τους μεγαλύτερους σε όλη τη χώρα. Στις ιδιαίτερα δύσκολες, κυρίως ορεινές, περιοχές της Ηπείρου εκτρέφονται οι φυλές Καλαρρύτικο, Κατσικά, Μπούτσικο και Σαρακατσάνικο. Αξίζει να σημειωθεί ότι ο νομός Θεσπρωτίας στο σύνολό του είναι κτηνοτροφικός νομός, όπου εκτρέφεται μεγάλος αριθμός αιγοπροβάτων.



νήσος Πρασούδι

Καταγραφές της αποικίας των ερωδιόμορφων

Νίκος, Ανέστης Μπούκας -Βιολόγος
-εξωτερικός συνεργάτης του Φορέα

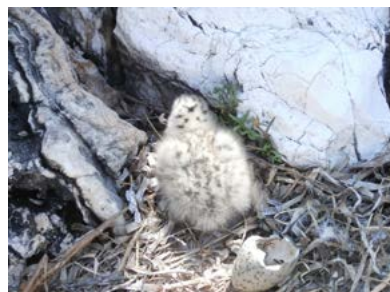
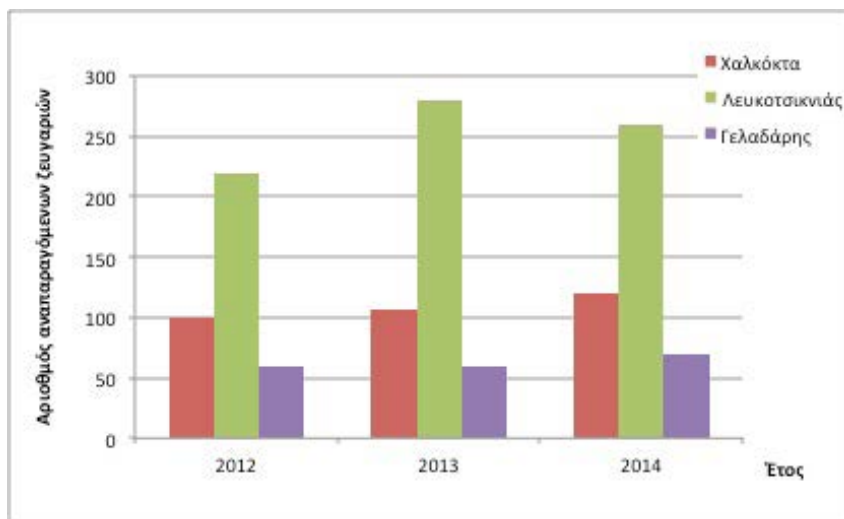
Η παρακολούθηση της αποικίας στο Πρασούδι ξεκίνησε από τον Φορέα το 2011 όταν είχε γίνει μια πρώτη προσπάθεια πιλοτικής καταμέτρησης των φωλιών της αποικίας. Από το 2012 άρχισε ουσιαστικά ο φορέας διαχείρισης να πραγματοποιεί κάθε χρόνο, το μήνα Μάιο, την καθιερωμένη μέτρηση των αναπαραγόμενων ερωδιόμορφων στο νησί. Μια σημαντική προεργασία που έχει πραγματοποιηθεί, ήταν να σημανθούν όλα τα δέντρα του νησιού που φιλοξενούν φωλιές ερωδιών, ενώ ταυτόχρονα συλλέχτηκαν στοιχεία για το κάθε δέντρο σχετικά με την θέση του, το ύψος του και τον αριθμό των φωλιών που φιλοξενεί. Αυτό πραγματοποιήθηκε το Σεπτέμβριο, καθώς τότε εγκαταλείπουν την αποικία όλοι οι νεοσσοί, ενώ ακόμα οι φωλιές παραμένουν άθικτες. Για να επιτευχθεί η όσο το δυνατόν λιγότερη όχληση των ερωδιών, μειώνοντας τον χρόνο παραμονής πάνω στο νησί, η μέτρηση γίνεται από τρεις ομάδες των 2 ατόμων, καταμετρώντας η κάθε μια, συγκεκριμένη πλευρά του νησιού.

Από τα αποτελέσματα των τριών ετών (2012,2013,2014) παρακολούθησης της

αποικίας έχει διαπιστωθεί πως στο δέλτα κάθε χρόνο αναπαράγεται ένας από τους σημαντικότερους πληθυσμούς σε εθνικό επίπεδο της Χαλκόκοτας, του Γελαδάρη και του Λευκοτσικνιά, ενώ στο νησί φωλιάζει και ένα μοναχικό ζευγάρι **Κρυπτοτσικνιά**.

Ο αναπαραγόμενος αριθμός της **Χαλκόκοτας** κάθε χρόνο είναι πάνω 100 ζευγάρια, με μια προοδευτική αύξηση (2014, 130 ζευ.) ενώ του **Γελαδάρη** με 60 έως 70 ζευγάρια στα τρία αυτά έτη, είναι ο μεγαλύτερος αναπαραγόμενος πληθυσμός σε εθνικό επίπεδο. Ο **Λευκοτσικνιάς** είναι το πιο πολυάριθμο αναπαραγόμενο είδος που φωλιάζει στο νησί με τουλάχιστον 250 ζευγάρια, ενώ έχουν παρατηρηθεί αυξομειώσεις μεταξύ των ετών, με μέγιστη μέτρηση τα 280 ζευγάρια το 2013.

Με την ετήσια απογραφή των ερωδιών στο νησί, προστίθεται επιπλέον γνώση γύρω από την αναπαραγωγή αυτών των τριών ελάχιστα μελετημένων, σε εθνικό επίπεδο, ειδών της περιοχής, ενώ εξάγονται συμπεράσματα για την πληθυσμιακή τάση τους και κατά πόσο η κατάσταση διατήρησης τους βελτιώνεται ή όχι.





Όρνια

Όρη Σουλίου: το τελευταίο καταφύγιο των διχάντων!

Δρ. Τσιακίρης Ρήγας
Δασολόγος - Περιβαλλοντολόγος



Αναμφισβήτητα κάποια από τα μεγαλύτερα ιπτάμενα σπονδυλόζωα του πλανήτη αλλά και της χώρας μας είναι οι γύπες. Και αυτό διόλου τυχαία αφού τα όρνια, οι μεγαλοπρεπείς αυτοί άκακοι γίγαντες με άνοιγμα φτερούγων πάνω από 2.5 μέτρα χρησιμοποιούν αποκλειστικά τα ρεύματα του ανέμου για να διασκορπιστούν πάνω από γιγάντιες χερσαίες επιφάνειες και χωρίς να ξοδεύουν καθόλου ενέργεια, μπορούν να ανεμοπορούν για ατελείωτες ώρες, διανύοντας καθημερινά πάνω και από 100 χιλιόμετρα, αναζητώντας τροφή. Μπορεί για μέρες να είναι νηστικά, αφού τρέφονται αποκλειστικά με κουφάρια νεκρών ζώων, που κανείς δεν ξέρει που και πόσο συχνά μπορεί να βρεθούν, αποτελώντας καθαριστές της φύσης και περιορίζοντας τη διάδοση ασθενειών. Έχοντας εξαιρετική όραση μπορούν να παρακολουθούν με την «τηλεσκοπική» ματιά τους από χιλιόμετρα άλλα όρνια, εντοπίζοντας τις καθοδικές κυκλικές κινήσεις αυτού που βρήκε πρώτο το ψοφίμι, ώστε να καταφθάσουν εκεί πριν από τους άλλους και να δώσουν τη μάχη για την πρώτη θέση δίπλα στο κουφάρι. Με τον μακρύ λαιμό τους φτάνουν γρήγορα μέχρι τα εσωτερικά όργανα του ψοφιμιού και μπορούν να καταβροχθίσουν με μιας πάνω από δύο κιλά τροφή, έτσι ώστε να εξαφανίσουν μια νεκρή προβατίνα, σε λίγα μόλις λεπτά.

Τα όρνια στην Ήπειρο αποτελούσαν μέχρι πολύ

πρόσφατα ένα κοινό και εξαιρετικά πολυπληθές είδος πουλιού όπως μας μαρτυρά ο Ροϋς ήδη από το 1857-58 γράφοντας ότι: «μεγάλοι αριθμοί όρνιων προσελκύονται τον χειμώνα στην περιοχή του Βοθρωτού όπου πλήθος αλόγων και αγελάδων πεθαίνουν και αφήνονται στα έλη για να αποσυντεθούν». Ακολουθώντας τους αρχαίους δρόμους των νομάδων και σήμερα τα κοπάδια των μετακινούμενων κτηνοτρόφων συχνά κατά μήκος των ποταμών, απαντούσαν σχεδόν παντού, από τα πεδινά λιβάδια στην περιφέρεια εκτεταμένων υγροτόπων και τα χαμηλά βοσκοδάση, ως τις θερινές βοσκές των μεγάλων υψομέτρων της Πίνδου. Το όρνιο είναι συνδεδεμένο με την λαϊκή μας παράδοση αφού παλαιότερα τα κόκκαλα από τις φτερούγες τους χρησιμοποιούνταν για φλογέρες και τα φτερά τους για τις πένες των λαουτιέρηδων, ενώ πλήθος εκφράσεων αφορούν τον χαρακτήρα τους και παρομοιάζουν ανθρώπους λαίμαργους, αχόρταγους, αδηφάγους, μπουνταλάδες, χαζούς και αμόρφωτους με όρνια από τον τρόπο που καταβροχθίζουν την τροφή τους ή που «χατεύουν» ατελείωτες ώρες παρακολουθώντας από κάποιο κοντινό βράχο τις κινήσεις των κοπαδιών και των κτηνοτρόφων.

Τα όρνια βρίσκονται δυστυχώς σήμερα στο χείλος της εξαφάνισης από την Ήπειρο λόγω της παράνομης χρήσης δηλητηριασμένων δολωμάτων (φόδες), τη μείωση της

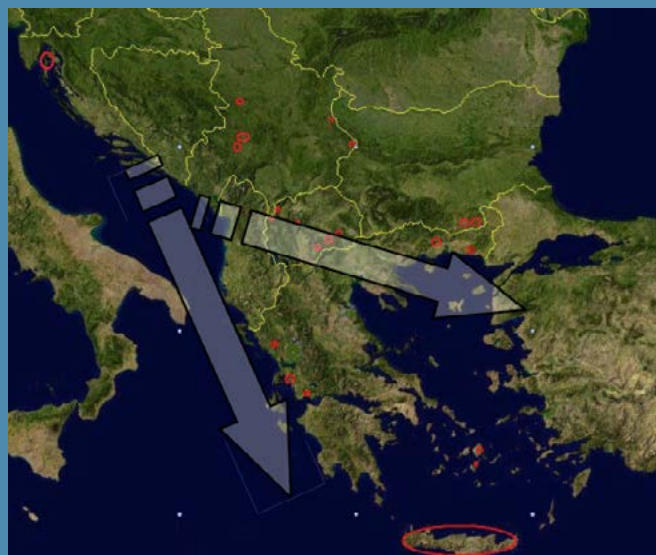
διαθέσιμης τροφής από τη μείωση των κοπαδιών που βόσκουν στην ύπαιθρο και της κτηνιατρικής φροντίδας, την εγκατάλειψη των χωριών που είχε ως αποτέλεσμα τη αύξηση της βλάστησης και την εξάπλωση των σαρκοφάγων θηλαστικών (αρκούδα και λύκος) και την εγκατάλειψη της παραδοσιακής μετακίνησης των ζώων με μη μηχανικά μέσα. Έτσι μόνο 4-5 ζευγάρια αναπαράγονται πλέον με επιτυχία στην τελευταία αποικία της Ηπείρου, στα όρη της Παραμυθιάς στο Σούλι με, σε ένα χώρο που από την αρχαιότητα είναι δεμένος με λατρευτικές τελετουργίες σχετικές με το θάνατο και τον κάτω κόσμο! Μόλις όμως πριν από τριάντα χρόνια, την δεκαετία του 1980, τουλάχιστον 6 ενεργές αποικίες ήταν γνωστές, στο φαράγγι του Βίκου, του Αράχθου, στα Στενά Καλαμά στο Μαλούνι, στα όρη Βάλτου και στα στενά του Αχελώου στην Κοκκινόλακκα, καθώς και δίπλα στον Αμβρακικό στο Ζάλογγο.



Σήμερα σε όλα τα Βαλκάνια και τις άλλες μεσογειακές χώρες γίνονται συντονισμένες προσπάθειες για την αποκατάσταση των πληθυσμών των γυιών που εκτός των άλλων συνιστούν την οικονομικότερη λύση στην υγειονομική αποκατάσταση της υπαίθρου από τα νεκρά ζώα. Η πίεση των επιστημόνων για αλλαγές στην ευρωπαϊκή υγειονομική νομοθεσία, που υποχρεώνει στην καύση των ψοφισμών, είχε θετικό αποτέλεσμα και έτσι σήμερα περιοχές όπου υπάρχουν γύπες μπορούν να εξαιρεθούν από αυτές τις ρυθμίσεις με μεγάλο οικονομικό όφελος για τους κτηνοτρόφους. Επιπλέον αποζημιώσεις σε κτηνοτρόφους που παθαίνουν ζημιές από τα σαρκοφάγα θηλαστικά, ιδιαίτερα στα Εθνικά Πάρκα, σε συνδυασμό με παροχή κατάλληλων σκύλων φύλαξης κοπαδιών και τοποθέτηση των νεκρών ζώων σε περιφραγμένους Χώρους Τροφοδοσίας Πτωματοφάγων Αρπακτικών Πουλιών (ΧΤΑΠ) μειώνει κατακόρυφα τις ζημιές στο κτηνοτροφικό κεφάλαιο.

Ένα δίκτυο ανθρώπων συνεργάζονται πλέον με μεγάλη επιτυχία στην Ευρώπη, την Ασία και την Αφρική και μαρκαρισμένα όρνια έχουν βρεθεί να ξεκινούν από την Ισπανία, να περνούν από τις Γαλλικές Άλπεις στη Βόρεια Ιταλία και στις αποικίες της Κροατίας και μέσω των Βαλκανίων να φτάνουν στο Ισραήλ και την Αίγυπτο, το Τσαντ και το Μαρόκο, δηλαδή να κάνουν το γύρο της Μεσογείου στη διάρκεια της περιπλάνησής τους για αναζητησιτροφής! Μαρκαρισμένα όρνια με δορυφορικούς πομπούς, σημαδεμένα φτερά ή και πλαστικά δαχτυλίδια έχουν παρατηρηθεί και στην περιοχή της Παραμυθιάς προερχόμενα από τις αυξανόμενες αποικίες των βόρειων Βαλκανίων (Σερβίας και Κροατίας). Έτσι είναι σίγουρο ότι η αποικία της περιοχής μας αποτελεί ένα σημαντικό κρίκο της αλυσίδας των προσπαθειών για διατήρηση των παραγνωρισμένων αυτών άκακων γιγάντων που προσφέρουν αφιλοκερδώς υπηρεσίες καθαριότητας στην ύπαιθρο!

Τι ειρωνεία, τα όρνια ως καθαριστές και εξυγιαντές της υπαίθρου να συγκρούονται σήμερα με την σύγχρονη τάση «αποστείρωσης» με την ενεργοβόρα μεταφορά των νεκρών ζώων στους κλιβάνους, ενώ ως πρωταθλητές των αιθέρων με μηδαμινή κατανάλωση ενέργειας για πτήση να αποτελούν και στην Ελλάδα το συχνότερο θύμα ατυχημάτων από συγκρούσεις με ανεμογεννήτριες, παράπλευρα θύματα της ανάγκης για στροφή των ανθρώπινων κοινωνιών σε Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας! Ο Φορέας Διαχείρισης Στενών και Εκβολών Αχέροντα και Καλαμά φροντίζει ήδη για την ορθή χωροθέτηση των ΑΠΕ σε συνδυασμό με την δημιουργία Χώρων Τροφοδοσίας Πτωματοφάγων Αρπακτικών Πουλιών (ΧΤΑΠ) όπως προβλέπει η κείμενη νομοθεσία, έτσι ώστε η διατήρηση της φυσικής κληρονομιάς μας να συμβαδίζει με την ανάπτυξη και τον εκσυγχρονισμό της υπαίθρου.



Χάρτης : Όλες οι εναπομένουσες θέσεις αποικιών Όρνιων στα Βαλκάνια το 2014 (σημειώνονται σε κόκκινο κύκλο) καθώς και οι κυριότεροι εποχιακοί διάδρομοι μετακίνησης του είδους το φθινόπωρο. Φαίνεται η κρίσιμη θέση της περιοχής της Παραμυθιάς και των βουνών του Σουλίου στην δυτική πλευρά της βαλκανικής χερσονήσου.

Ενδεικτική βιβλιογραφία

Στάρα, Κ. και Ρ. Τσιακίρης 2008. Παραδοσιακή κτηνοτροφία και πουλιά. Σελ..393-408. Στο: Πρακτικά Α' Επιστημονικού Συνεδρίου για τα Τζουμέρκα: « Ο τόπος , η κοινωνία, ο πολιτισμός. Διάρκεια και τομές» (Χ. Δ. Μεράντζας (συντ. έκδοσης), , Ιστορική και Λαογραφική Εταιρεία Τζουμέρκων, Ιωάννινα.

Δράσεις τμήματος πληροφόρησης του Φορέα Διαχείρισης

Παπαγιάννη Μαριάνθη - Υπεύθυνη ενημέρωσης

Ημερίδα: "Προστατευόμενα και ενδημικά είδη πανίδας στο Θεσπρωτικό χώρο"

Συνεργασία: Φορέας Διαχείρισης Στενών & εκβολών Αχέροντα-Καλαμά Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Φιλιατών.

Τετάρτη 5 Φεβρουαρίου 2014
Π.Κ. "Πάνθεον"

Κατά τη διάρκεια των εισηγήσεων και των ομιλιών που επακολούθησαν, ειδικοί εισηγητές επί του κάθε θέματος, που δραστηριοποιούνται χρόνια στο χώρο, μετέφεραν την τεχνογνωσία τους σχετικά με τα προστατευόμενα και ενδημικά είδη πανίδας της περιοχής μας και συγκεκριμένα τα θηλαστικά, όπως αρκούδα, ζαρκάδι, ελάφι, λύκος, ελληνικός ποιμενικός σκύλος, διάφορα είδη ψαριών, όπως το ενδημικό αχερωνογοβιός καθώς και τη χελώνα καρέτα καρέτα.

Κατά την εβδομάδα από Δευτέρα 03/02/2014 έως Παρασκευή 07/02/2014, στον ίδιο χώρο και στο πλαίσιο της ίδιας συνεργασίας, παρουσιάστηκαν έκθεση φωτογραφικού και ενημερωτικού υλικού καθώς και προβολές σχετικά με το θέμα της ημερίδας σε σχολεία της περιοχής (πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης), των οποίων η συμμετοχή ήταν μεγάλη περίπου 893 μαθητές από 24 σχολικές μονάδες.



Επίσκεψη στο 3ο Νηπιαγωγείο Ηγουμενίτσας

ΘΕΜΑ: "Η χρησιμότητα του νερού"

Συνεργασία: Φορέας Διαχείρισης ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΕΜΦΙΑΛΩΣΕΩΝ Α.Ε. *ΒΙΚΟΣ Α.Ε.)
Παρασκευή 28 Μαρτίου 2014

Τα παιδιά πληροφορήθηκαν για την χρησιμότητα του νερού και τους τρόπους εξοικονόμησης τους από την Βιολόγο του Φορέα. Σύνολο παιδιών 33

Η Παγκόσμια μέρα για το νερό θεσμοθετήθηκε να εορτάζεται κάθε χρόνο στις 22 Μαρτίου, το 1992, στη Διάσκεψη για το Περιβάλλον και την Ανάπτυξη του ΟΗΕ που πραγματοποιήθηκε στο Ρίο Ντε Τζανέιρο της Βραζιλίας.

Ο σκοπός της εορτής αυτής είναι η ευαισθητοποίηση κρατών και πολιτών για το πρόβλημα του νερού καθώς σε πολλές περιοχές του κόσμου οι άνθρωποι δεν έχουν πρόσβαση σε πόσιμο νερό. Είκοσι δύο χρόνια αργότερα μένουν πολλά να γίνουν, όπως δείχνουν τα δεδομένα. Σύμφωνα με ανακοίνωση της UNICEF, περίπου 2.000 παιδιά ηλικίας κάτω των πέντε ετών πεθαίνουν κάθε μέρα σε παγκόσμιο επίπεδο από διαρροϊκές ασθένειες και από αυτούς τους θανάτους, περίπου 1.800 συνδέονται

με την έλλειψη πρόσβασης σε καθαρό νερό και τις κατ' επέκταση ανεπαρκείς συνθήκες υγιεινής. «Αν 90 σχολικά λεωφορεία γεμάτα με παιδιά του νηπιαγωγείου συγκρούονταν κάθε μέρα, χωρίς επιζώντες, ο κόσμος θα το πρόσεχε. Όμως αυτό ακριβώς συμβαίνει κάθε μέρα, εξαιτίας του ακάθαρτου νερού και των κακών συνθηκών υγιεινής και αποχέτευσης», λέει ο Sanjay Wijesekera, επικεφαλής του τομέα Νερού και Υγιεινής της UNICEF.



Εκδήλωση: Χελιδονίσματα 2014

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ: Φορέας Διαχείρισης Στενών & εκβολών Αχέροντα-Καλαμά ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΡΜΙΘΟΛΟΓΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ
Δευτέρα 31 Μαρτίου 2014

Η εκδήλωση πραγματοποιήθηκε με μεγάλη επιτυχία και τη συμμετοχή περίπου 300 μαθητών δημοτικών σχολείων της περιοχής μας (Γραϊκοχωρίου καθώς και 1ο, 3ο, 4ο Ηγουμενίτσας).

Στο πλαίσιο αυτής της εκδήλωσης έγινε αρχικά παρουσίαση σχετικά με τα χελιδόνια και στη συνέχεια οι μικροί μαθητές ζωγράρισαν, έφτιαξαν κατασκευές από χελιδόνια και φωλιές με την βοήθεια του προσωπικού του Φορέα Διαχείρισης. Στα παιδιά και στους εκπαιδευτικούς μοιράστηκε η νέα έντυπη εφημερίδα μας με τις δράσεις και τα νέα του Φορέα καθώς και ενημερωτικά φυλλάδια για την ανάδειξη της προστατευόμενης περιοχής.

Στο τέλος της εκδήλωσης, τα παιδιά πήραν μαζί τους της ολοκληρωμένες φωλιές ώστε να τις τοποθετήσουν στο σχολείο ή σε οποιοδήποτε άλλο χώρο έκριναν ασφαλή μετά και τις συμβουλές που τους δόθηκαν κατά την παρουσίαση.



Εκδήλωση: **"Let's do it Greece"**
φορέας Διαχείρισης Στενών &
εκβολών Αχέροντα-Καλαμά

Κυριακή 6 Απριλίου 2014
Βάλτος Αμμουδιάς (Σόπι)

Ο Φορέας Διαχείρισης Στενών και εκβολών Ποταμών Αχέροντα και Καλαμά συμμετείχε για δεύτερη συνεχόμενη χρονιά στην παγκόσμια εθελοντική καμπάνια «Let's do it Greece» που πραγματοποιήθηκε πανελλαδικά την Κυριακή 6 Απριλίου 2014. Στο πλαίσιο της εκστρατείας αυτής, πραγματοποιήθηκε εθελοντικός καθαρισμός στην περιοχή Βάλτος Αμμουδιάς (Σόπι), Πρέβεζας σε συνεργασία με το Δήμο Πάργας. Η περιοχή αυτή είναι ενταγμένη στο Ευρωπαϊκό Οικολογικό Δίκτυο "NATURA 2000".

Στον καθαρισμό συμμετείχαν κάτοικοι του χωριού Αμμουδιά καθώς και το προσωπικό του Φορέας Διαχείρισης.

Ο φορέας θα συνεχίσει την προσπάθεια περιβαλλοντικής ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης, τόσο της τοπικής κοινωνίας όσο και της ενδυνάμωσης του θεσμού του

εθελοντισμού. Με τον συνεχή προγραμματισμό παρόμοιων δράσεων, θα δίνει πάντα έμφαση στο θέμα της ανάδειξης

της Προστατευόμενης Περιοχής των ποταμών Αχέροντα, Καλαμά και έλους Καλοδικίου, προκειμένου να προωθήσει τη συμμετοχή των πολιτών, της τοπικής κοινωνίας και των εμπλεκόμενων φορέων στην προστασία τους.



Επισκέψεις και Ξεναγήσεις
στα Κέντρα Πληροφόρησης
Σαγιάδας - Αμμουδιάς

Παρακάτω αναφέρονται συνοπτικά οι επισκέψεις και ξεναγήσεις που πραγματοποιήθηκαν στις προστατευόμενες περιοχές του φορέα διαχείρισης και στα κέντρα πληροφόρησης Σαγιάδας και Αμμουδιάς από 01 Ιανουαρίου έως 31 Μαΐου 2014.

• Την Τρίτη 21 Ιανουαρίου 2014, το **Γυμνάσιο Πέρδικας** επισκέφθηκε την προστατευόμενη περιοχή του Έλους Καλοδικίου και με τη βοήθεια του προσωπικού πληροφόρησης του φορέα τα παιδιά είχαν την δυνατότητα να μάθουν για την ιστορία, την πανίδα και χλωρίδα του έλους. (Συνολο 40 παιδιά)



Στο διάστημα από 1 Μαρτίου έως 9 Μαΐου, το **13ο Γυμνάσιο Ηρακλείου Κρήτης** (Συνολο παιδιών 37), το **3ο Γυμνάσιο Νέας Φιλαδέλφειας Αττικής** (Συνολο παιδιών 37), το **3ο Δημοτικό Σχολείο Ηγουμενίτσας** (Σύνολο παιδιών 50), το **Δημοτικό σχολείο Γραικοχωρίου** (Σύνολο παιδιών 50), επισκέφτηκαν το Κέντρο πληροφόρησης Σαγιάδας, ξεναγήθηκαν από το προσωπικό πληροφόρησης του Φορέα Διαχείρισης και ενημερώθηκαν για την προστατευόμενη περιοχή του ποταμού Καλαμά. Η ξεναγήση περιελάμβανε παρουσίαση της έκθεσης και παρατήρηση πουλιών στο Δέλτα Καλαμά με το τηλεσκόπιο του Φορέα και με την καθοδήγηση με τη βοήθεια των φυλάκων του Φορέα.

• Ο Φορέας Διαχείρισης Στενών και Εκβολών Ποταμών Αχέροντα και Καλαμά συμμετείχε στη δράση του ΥΠ.ΠΟ.Α. με τίτλο «**Πράσινες Πολιτιστικές διαδρομές για το έτος 2014**». Με αφορμή την υλοποίηση του εκπαιδευτικού προγράμματος του Αρχαιολογικού Μουσείου Ηγουμενίτσας με τίτλο «**Υδάτινοι δρόμοι... δρόμοι πολιτισμού**», ο φορέας πρότεινε διάφορες δράσεις για την οριστικοποίηση του προγράμματος που περιελάμβανε ξεναγήσεις στο κέντρο πληροφόρησης Σαγιάδας. Στο πλαίσιο του εορτασμού, την Τρίτη 29 Απριλίου 2014 μαθητές από το **Δημοτικό Σχολείο Σαγιάδας-Ασπροκκλησίου** ξεναγήθηκαν στο Κέντρο πληροφόρησης Σαγιάδας από το προσωπικό πληροφόρησης του Φορέα Διαχείρισης και ενημερώθηκαν για την προστατευόμενη περιοχή του ποταμού Καλαμά. Η ξεναγήση περιελάμβανε προβολή της παρουσίασης και παρατήρηση πουλιών στο Δέλτα Καλαμά με τη βοήθεια των φυλάκων του Φορέα.

Σύνολο 70 παιδιά



• Την Δευτέρα 05 Μαΐου 2014 μαθητές από το **Δημοτικό Σχολείο Πέρδικας** ξεναγήθηκαν στο Κέντρο πληροφόρησης Σαγιάδας από το προσωπικό πληροφόρησης του Φορέα Διαχείρισης και ενημερώθηκαν για την προστατευόμενη περιοχή του ποταμού Καλαμά. Η ξεναγήση περιελάμβανε προβολή παρουσίασης με θέμα «**τρέχει τρέχει το νερό**», δειγματοληψία από το βάλτο Σαγιάδας και παρατήρηση δειγμάτων με το στερεοσκόπιο του φορέα, διάφορες ασκήσεις με θέμα το νερό και παρατήρηση πουλιών στο Δέλτα Καλαμά με τη βοήθεια των φυλάκων του Φορέα. Σύνολο 40 παιδιών



• Το κέντρο πληροφόρησης Αμμουδιάς από το 2013 έως και σήμερα έχει δεχθεί πλήθος τουριστών οι οποίοι στα πλαίσια των διακοπών θέλησαν να γνωρίσουν την ευρύτερη περιοχή. Οι επισκέπτες ήταν διαφόρων εθνικοτήτων και ηλικιών και ήρθαν είτε σε πολυάριθμες

ομάδες είτε ως μεμονωμένα άτομα.

Όσον αναφορά τις εκβολές και τα στενά του ποταμού Αχέροντα, οι επισκέπτες είχαν την δυνατότητα να ενημερωθούν από το προσωπικό του φορέα διαχείρισης για την χλωρίδα και πανίδα της περιοχής, τους πολυάριθμους οικότοπους και τα ενδημικά είδη που ζουν εκεί.

Στους τουρίστες μοιράστηκε σπουδαίο ενημερωτικό υλικό το οποίο αποτελεί μία ολοκληρωμένη ενημέρωση για τα περιβαλλοντικά και ιστορικά στοιχεία που αφορούν τους ποταμούς Αχέροντα και Καλαμά.

ΕΠΙΣΚΕΨΕΙΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΕΝΗΜΕΡΩΣΕΙΣ ΣΕ ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΣΧΟΛΕΙΑ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ

Από 27 Ιανουαρίου έως 11 Φεβρουαρίου 2014, το προσωπικό του Φορέα Διαχείρισης επισκέφτηκε το 2ο, 3ο και 4ο Δημοτικό Σχολείο Ηγουμενίτσας. Οι περίπου 330 μαθητές μαζί με τους δασκάλους τους παρακολούθησαν σε δύο ομάδες παρουσίαση που αφορούσε τις προστατευόμενες περιοχές του ποταμού Αχέροντα, Καλαμά και έλους Καλοδικίου κι ενημερώθηκαν για την χλωρίδα την πανίδα της λειτουργίες και αξίες των περιοχών ευθύνης του φορέα.



Συνεχίζοντας το πρόγραμμα επισκέψεων περιβαλλοντικής ενημέρωσης στις σχολικές αίθουσες, μέλη του προσωπικού του φορέα διαχείρισης μετέβησαν την Δευτέρα 17 Μαρτίου 2014 τον παιδικό σταθμό Φιλιατών και ενημέρωσαν τα παιδάκια για τα είδη πουλιών που υπάρχουν στην περιοχή μας. Τα παιδιά ενθουσιάστηκαν με το φωτογραφικό υλικό που τους παρουσιάστηκε. Σύνολο παιδιών 40



ΦΟΡΕΑΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ Στενών και Εκβολών ποταμών Αχέροντα & Καλαμά



5ο χλμ Ηγουμενίτσας - Σαγιάδας, Τ.Κ. 46 100 • ΤΘ 115 • Τηλ. 26650 21319

<http://www.kalamas-acherontas.gr>

blog: fdkal-ach.blospot.gr

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ: info@kalamas-acherontas.gr